

2 0 2 4

W **ZGO**dzie ze środowiskiem

Zakład Gospodarki Odpadami S.A.

w Bielsku-Białej

ul. Krakowska 315 d

43-300 Bielsko-Biała

tel.: +48 33 829 75 90

e-mail: poczta@zgo.bielsko.pl

www.zgo.bielsko.pl

FB: w eko ZGOdzie

Projekt graficzny kolaży i kalendarza:

Wiesław Łysakowski / FIRMAMENTAL Sp. z o.o.

www.firmamental.pl

Wiesław Łysakowski

**Natura jest naga, więc ludzie
postanowili przykryć ją śmieciami.**
Grzegorz Stańczyk

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
1	1 Nowy Rok Mieczysława, Mieszka	2 Izydora, Makarego	3 Danuty, Genowefy	4 Tytusa, Eugeniusza	5 Edwarda, Szymona	6 Trzech Króli Kacpra, Melchiora, Baltazara	7 Rajmunda, Lucjana
2	8 Seweryna, Mściława	9 Marceliny, Marcjanny	10 Jana, Wilhelma	11 Matyldy, Honoraty	12 Arkadiusza, Benedykta	13 Hilarego, Weroniki	14 Niny, Feliksa
3	15 Pawła, Izydora	16 Marcelego, Włodzimierza	17 Antoniego, Mariana	18 Małgorzaty, Piotra	19 Henryka, Mariusza	20 Sebastiana, Fabiana	21 Dzień Babci Agnieszki, Jarosława
4	22 Dzień Dziadka Wincentego, Anastazeo	23 Dzień bez opakowań foliowych Ildefonsa, Rajmunda	24 Franciszka, Rafała, Felicji	25 Pawła, Miłosza	26 Tymoteusza, Wandy	27 Anieli, Jerzego	28 Karola, Piotra, Tomasza
5	29 Zdzisława, Franciszka	30 Macieja, Martyny, Marcina	31 Marceliny, Ludwiki				

01

2024
zgo

Czy wiesz, że:

- przeciętny Polak marnuje **235 kg** żywności w ciągu roku, a **42%** Polaków wyrzuca produkty żywnościowe,
- zużyte opakowania szklane można w nieskończoność przetapiać na nowe bez pogorszenia ich jakości, oszczędzając przy tym energię i chroniąc środowisko,
- co 25 minut na naszej planecie ginie jeden gatunek zwierząt,
- produkcja torby foliowej trwa **1 sekundę**, używasz jej **25 minut**, a jej rozkład trwa około **400 lat**,
- co roku liczba owadów na świecie maleje o **2,5%**,
- 75% zgonów następuje przedwcześnie wskutek zatrucia środowiska oraz niewłaściwego trybu życia,
- jeden nieszczelny, lekko kapiący kran powoduje, że w ciągu doby wycieka około **36 litrów** wody,
- wybierając ekologiczne środki transportu takie jak rower czy hulajnoga przyczyniasz się do mniejszego zatrucia powietrza,
- Polacy zużywają około **300 toreb** foliowych rocznie, co w sumie daje liczbę **11 miliardów** sztuk. Zabieraj na zakupy własną wielorazową torbę, aby nie korzystać z jednorazowych foliówek,
- 1 wielorazowa torba zastępuje **792 plastikowe** foliówki,
- jabłko dojrzewa **4 miesiące**, zjadasz je w ciągu **2 minut**, a rozkłada się ono do **12 miesięcy**.

Warto wiedzieć:

Przeciętny Polak wytwarza rocznie ponad **360 kg** odpadów. Ważne jest właściwe działanie z nimi, czyli zgodnie z ustaloną hierarchią postępowania z odpadami. Po pierwsze najważniejszym jest zapobieganie powstawaniu odpadów. Zadanie to należy do każdego z nas. Kolejne w hierarchii jest ponowne użycie odpadów lub ich naprawa. A dopiero po tym mówimy o prawidłowej segregacji „u źródła” – czyli np. w domu i dalszym ich recyklingu. Przygotowanie odpadów do dalszych procesów odbywa się w wyspecjalizowanych zakładach.

W ZGODzie ze środowiskiem:

Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej w 2022 r. przyjął **107 968,81 ton** odpadów, które zostały przekazane do recyklingu lub do dalszego zagospodarowania. To wszystko dzieje się, aby zminimalizować, a docelowo uniknąć umieszczenia odpadów na składowisku.

Wiesław Łysakowski

**Ziemia nie jest spadkiem
po twoich rodzicach,
lecz spuścizną dla twoich dzieci.**

Anonim

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
5				1 Brygidy, Ignacego	2 Marii, Mirosława	3 Błażeja, Hipolita	4 Andrzeja, Weroniki
6	5 Agaty, Adelajdy	6 Doroty, Bohdana	7 Ryszarda, Romualda	8 Tęty, czwartek Jana, Pawła	9 Apolonii, Cyryła	10 Jacka, Elwiry	11 Marii, Olgierda
7	12 Eulalii, Modesta	13 Ostatki Antoniego, Katarzyny	14 Walentynki, Popielca Cyryła, Walentego	15 Faustyny, Jowity	16 Daniela, Danuty	17 Zbigniewa, Łukasza	18 Dzień baterii Konstancji, Maksyma
8	19 Konrada, Henryka	20 Leona, Elżbiety	21 Eleonory, Roberta	22 Małgorzaty, Marty	23 Izabeli, Romana	24 Bogusza, Macieja	25 Cezarego, Wiktora
9	26 Aleksandra, Mirosława	27 Anastazji, Gabriela	28 Romana, Agnieszki	29 Antonii, Roman			

02

2024
ZGO

Czy wiesz, że:

- każdej sekundy na świecie wyrzucanych jest **50 ton** śmieci,
- ustawione w szeregu ciężarówki wywożące rocznie **2,12 miliardów ton** śmieci na składowiska, **24** razy opasałyby kulę ziemską,
- metan wytwarzany podczas rozkładu odpadów na składowiskach stanowi **3-4%** rocznej emisji gazów cieplarnianych,
- metan pochłania promieniowanie podczerwone **60** razy bardziej niż dwutlenek węgla, który powszechnie uważa się za przyczynę „efektu cieplarnianego”,
- codziennie każde duże miasto w Polsce wysyła na składowisko **100 ciężarówek** z odpadami,

Warto wiedzieć:

Na koniec 2021 r. w Polsce funkcjonowało ponad **260 składowisk**, które w kontrolowanych warunkach zabezpieczały składowane tam odpady. Natomiast w tym samym roku zlikwidowano aż ponad **10 000** dzikich wysypisk, które tej kontroli nie miały.

W ZGODzie ze środowiskiem:

Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w roku 2022 r. skierował do składowania **27 891,69 ton** odpadów. Są to odpady, które nie nadają się do recyklingu oraz innych procesów. Według hierarchii postępowania z odpadami składowanie jest ostatnim, najmniej pożądanym sposobem radzenia sobie z nimi, ponieważ oznacza umieszczanie ich w ziemi na setki, a nawet tysiące lat. Również należy mieć na względzie to, że podczas rozkładu odpadów wytwarza się biogaz oraz odcieki. **W 2022 r. ZGO S.A. ściągnęło 40 370 m³ odcieków składowiskowych**, które zostały skierowane do wyspecjalizowanej podczyszczalni, w celu dalszego ich odprowadzenia do kanalizacji miejskiej. Natomiast do elektrowni, która znajduje się na terenie zakładu zostało ściągnięte **1 444 200 m³ biogazu**, który został przekształcony na energię elektryczną.

Wiesław Łysakowski

**Kto zna działanie przyrody,
ten żyje z nią w zgodzie.**

Czuang Cy

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
9					1 Albina, Antoniny	2 Heleny, Krzysztofa	3 Kunegundy, Maryny
10	4 Kazimierza, Lucji	5 Adriana, Fryderyka	6 Róży, Wiktora	7 Pawła, Tomasa	8 Dzień Kobiet Beaty, Wincentego	9 Dominika, Katarzyny	10 Dzień Mężczyzn Cypriana, Marcelego
11	11 Konstantego, Balbiny	12 Bernarda, Grzegorza	13 Bożeny, Krystyny	14 Matyldy, Leona	15 Ludwika, Klemensa	16 Izabeli, Hilarego	17 Zbigniewa, Patryka
12	Światowy Dzień Recyklingu 18 Cyryla, Edwarda	19 Bogdana, Józefa	20 Klaudii, Wincentego	Dzień Lasów 21 Benedykta, Lubomira	Światowy Dzień Wody 22 Bogusława, Katarzyny	23 Pelagii, Feliksa	Niedziela Palmowa 24 Szymona, Marka
13	25 Marii, Marioli	26 Larysy, Teodora	27 Lidii, Ernesta	Wielki Czwartek 28 Anieli, Jana	Wielki Piątek 29 Wiktora, Eustachego	Wielka Sobota, Międzynarodowy Dzień Zero Waste, Godzina dla Ziemi 30 Amelii, Leonarda	Wielkanoc 31 Balbiny, Kornelii

03

2024
zgo

Czy wiesz, że:

- tylko I połowie 2023 r. odnotowano **2800 pożarów traw**,
- przy wypalaniu traw giną mrówki (jedna ich kolonia może zniszczyć **4 miliony** szkodliwych owadów, zjadają resztki roślinne i zwierzęce przez co ułatwiają rozkład masy organicznej oraz „przewietrzają” glebę), biedronki (również pomocne w walce ze szkodnikami, np. mszycami), pszczoły i trzmiele (ich wyginięcie podczas wypalania może wpłynąć na obniżenie plonów roślin),
- dym występujący podczas wypalania traw jest trujący, ponieważ znajdują się tam węglowodory, dwutlenek węgla oraz dwutlenek siarki (mogą powodować zatrucia oraz alergię i nowotwory),
- w **94%** za pożary traw odpowiedzialny jest człowiek – w przypadku gwałtownej zmiany kierunku wiatru pożar może wymknąć się spod kontroli,
- prędkość rozprzestrzeniania się pożaru wynosi **20 km/h**, szybki bieg człowieka wynosi ok **19 km/h** - człowiek nie ma szans uciec przed takim ogniem,
- spalanie gałęzi, suchych liści oraz skoszonej trawy w gospodarstwach domowych jest zabronione i karalne.

Warto wiedzieć:

Zachował się mit, że wypalane trawy poprawi żyzność gleby oraz zniszczy chwasty. Nic bardziej mylnego – w efekcie jest to katastrofa ekologiczna. To spustoszenie zarówno dla fauny, jak i dla flory. Co więc warto zrobić?

W ZGODzie ze środowiskiem:

Każdy PSZOK czyli Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przyjmuje odpady takie jak: gałęzie, skoszona trawa, liście. Następnie trafiają one do kompostowni, w której w efekcie powstanie kompost. Zakład Gospodarki Odpadami S.A. prowadzi PSZOK-i, do których bez limitu można przywozić takie odpady. Warto również sprawdzić w jakich terminach w gminie organizowane są dodatkowe zbiórki odpadów zielonych, z których warto skorzystać.

Wiesław Łysakowski

**Ziemia więcej mówi nam
o nas niż wszystkie książki.**

Antoine de Saint-Exupéry

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
14 <small>Poniedziałek Wielkanocny, Prima Aprilis, Dzień Marnowania Energii Zbigniewa, Grażyny</small> 1	2 Franciszka, Władysława	3 Ryszarda, Pankracego	4 Benedykta, Wacława	5 Ireny, Wincentego	6 Celestyny, Wilhelma	7 Jana, Rufina
15 8 Dionizego, Julii	9 Marii, Dymitra	10 Małgorzaty, Michała	11 Filipa, Leona	12 Juliusza, Zenona	13 Marcina, Przemysława	14 Waleriana, Justyny
16 15 Cezarego, Anastazji	16 Julii, Kseni	17 Roberta, Rudolfa	18 Bogusławy, Apoloniusza	19 Adolfa, Tymona	20 Agnieszki, Czesława	21 Feliksa, Konrada
17 <small>Dzień Ziemii</small> 22 Łukasza, Kai	23 Jerzego, Wojciecha	24 Grzegorza, Aleksandra	25 Jarosława, Marka	26 Marzeny, Klaudiusza	27 Zyty, Teofila	28 Walerii, Pawła
18 29 Piotra, Roberta	30 Katarzyny, Mariana					

04

2024
zgo

Czy wiesz, że:

- do wyprodukowania tony ręczników papierowych potrzebne jest **17 drzew** oraz prawie **76 tys. litrów** wody. Gdybyśmy jednak poddali recyklingowi chociaż jeden dzienny nakład „New York Times”, uratowalibyśmy aż **75 tys.** drzew,
- papier można recyklingować tylko **6 razy** – potem włókna celulozowe stają się za słabe i przestają trzymać się razem,
- 10 października** obchodzimy w Polsce Dzień Drzewa,
- drzewostany zajmują **30%** powierzchni naszej planety, ale w ramach rabunkowej gospodarki leśnej co minutę wycina się obszary o wielkości **36 boisk** do piłki nożnej,
- ze stosu gazet o wysokości **125 cm** można wyprodukować tyle samo papieru co z **6 metrowej sosny**,
- jedno wydanie popularnej gazety wysokonakładowej pochłania **4 tys. drzew**,
- drzewo rośnie ok. **60 lat**, wydruk kartki trwa **1 sekundę**, a rozkłada się ona około **6 miesięcy**.

Warto wiedzieć:

Pamiętaj! Papier nie rośnie na drzewach.

Pomimo wykorzystywania komputerów, tabletów i ebooków wciąż jest niezbędnym materiałem w domu, szkole, czy biurze. Używamy go, a następnie wyrzucamy do kosza na śmieci. To, co każdy z nas może zrobić to przede wszystkim ograniczyć wytwarzania tego typu odpadów. Jeśli nie musimy to nie drukujemy map, biletów, zapisujemy kartki z dwóch stron, nie laminujemy ich oraz przede wszystkim zadbajmy o jego właściwą segregację. Papier oraz tektura (suche i niezabrudzone resztkami jedzenia czy napojów) zawsze powinny trafić do niebieskiego kosza. Papieru nie powinno się spalać! Lepiej, aby został przekazany do ponownego użycia.

W ZGODzie ze środowiskiem:

W samym 2022 roku Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej przekazał do recyklingu **3 615,14 ton** papieru oraz **1 427,08 ton** kartonu.

Wiesław Łysakowski

Wystarczy włączyć telewizor i już piękno świata jest wokół nas, przed naszymi oczyma. To ogromne niebezpieczeństwo cywilizacji pozbawiające nas szansy poznania przyrody, aktywnego stosunku do życia w środowisku.

Ewa Smuk-Stratenwerth

05

2024
zgo

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
18			Święto Pracy 1 Józefa, Filipa	Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej 2 Zygmunta, Anatola	Święto Konstytucji 3 Maja 3 Marii, Antoniny	4 Moniki, Floriana	5 Ireny, Waldemara
19	6 Judyty, Jakuba	7 Benedykta, Ludmiły	8 Stanisława, Stanisławy	9 Grzegorza, Karoliny	Dzień Pracownika Służb Komunalnych 10 Antoniny, Feliksa	Dzień bez śmiecia 11 Władysława, Miry	12 Pankracego, Dominika
20	13 Glorii, Serwacego	14 Bonifacego, Macieja	15 Zofii, Izydora	16 Andrzeja, Szymona	17 Weroniki, Sławomira	18 Aleksandry, Eryka	19 Mikołaja, Piotra
21	20 Bazyłego, Bernarda	21 Tymoteusza, Wiktora	Międzynarodowy Dzień Różnorodności Biologicznej 22 Heleny, Julii	23 Iwony, Emilii	24 Joanny, Zuzanny	25 Grzegorza, Magdy	Dzień Matki 26 Pauliny, Filipa
22	27 Augustyna, Juliana	28 Augustyna, Wiktora	29 Magdaleny, Urszuli	30 Feliksa, Karola	31 Anieli, Petroneli		

Czy wiesz, że:

- 🍃 w UE zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (ZSEiE) to jeden z najszybciej rosnących strumieni odpadów, z których mniej niż **40%** jest poddawanych recyklingowi,
- 🍃 w 2020 r. medale na Letnie Igrzyska Olimpijskie w Tokio zostały wykonane ze zużytych smartfonów i laptopów,
- 🍃 w ciągu jednego roku w Polsce wyrzuca się prawie **300 tys. ton** zużytego sprzętu – to **3 razy** więcej niż waży most Łazienkowski w Warszawie,
- 🍃 gromadzony w domach ZSEiE niszczy wydzielając szkodliwe substancje w nim zawarte – rób więc porządki na bieżąco, pozbywaj się niesprawnego sprzętu jak najszybciej,
- 🍃 materiały ze zużytych telefonów komórkowych (złoto, platyna, srebro i miedź) można wykorzystać do produkcji czajników i plomb dentystycznych,
- 🍃 zmielone tworzywo sztuczne ze starej lodówki nadaje się do produkcji kołpaków,
- 🍃 eksperci Greenpeace oszacowali, że gdyby wszystkie zebrane w ciągu roku ZSEiE załadować do wagonów towarowych, to utworzony z nich pociąg opasałby kulę ziemską.

Warto wiedzieć:

ZSEiE jest odpadem niebezpiecznym, z uwagi na substancje szkodliwe, które znajdują się w elektroodpadach. Dlatego nie wolno ich wyrzucać do dowolnych koszy lub nawet niedziałające zostawiać w gospodarstwach domowych. Dla przykładu zużyta bateria guzikowa nie powinna trafić do zwykłego kosza na śmieci, lecz do oznaczonych punktów, gdyż potrafi ona zanieczyścić **1 m³** ziemi albo nawet **400 litrów wody**. Co więc zrobić z zarówno małym jak i dużym ZSEiE?

W ZGODzie ze środowiskiem:

Pierwszym rozwiązaniem są Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, prowadzone przez Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej, którego zadaniem jest zebranie i przekazanie poszczególnych rodzajów zużytych sprzętów do sprawdzonych firm, zajmujących się odzyskiem i unieszkodliwieniem takich odpadów. W samym 2022 r. do ZGO S.A. przyjechało **580,05 ton ZSEiE**. Dodatkową możliwością są zbiórki zużytych sprzętów organizowane przez gminy. Korzystając z tych rozwiązań mamy gwarancję, że cenne surowce zostaną odzyskane, a niebezpieczne elementy zutylizowane w kontrolowanych warunkach.

Wiesław Łysakowski

**Najlepsze opakowanie to takie,
którego nie wyprodukowano.**

Anonim

06

2024
zgo

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
22						<small>Dzień Dziecka</small> 1 Konrada, Jakuba	2 Eugeniusza, Marianny
23	3 Karola, Leszka	4 Franciszka, Karola	<small>Dzień ochrony środowiska</small> 5 Walerii, Bonifacego	6 Norberta, Pauliny	7 Roberta, Wiesława	<small>Światowy Dzień Oceanów</small> 8 Seweryna, Maksyma	9 Pelagii, Felicjana
24	10 Bogumila, Małgorzaty	11 Radomila, Feliksa	12 Leona, Janiny	13 Antoniego, Lucjana	14 Bazylego, Elizy	15 Jolanty, Wita	16 Aliny, Anety
25	17 Laury, Alberta	18 Marka, Elżbiety	19 Protazego, Gerwazego	20 Bogny, Bożeny	21 Alicji, Alojzego	22 Tomasza, Pauliny	<small>Dzień Ojca</small> 23 Wandy, Zenona
26	24 Jana, Danuty	25 Doroty, Wilhelma	26 Jana, Pawła	27 Cyryla, Władysława	28 Leona, Ireneusza	29 Piotra, Pawła	30 Emilii, Lucyny

Czy wiesz, że:

- 🍃 w Polsce najstarsze odkryte wyroby ze szkła datowane są na X-XI wiek,
- 🍃 szkło idealnie nadaje się do powtórnego przetworzenia, jest to materiał, który można w nieskończoność poddawać recyklingowi,
- 🍃 ponowne wykorzystanie jednej szklanej butelki to oszczędność **1100 W energii**, której potrzeba do wyprodukowania nowej, statystyczny mieszkaniec Polski nieprawidłowo wyrzuca do pojemników na odpady zmieszane aż **56 szklanych opakowań rocznie**,
- 🍃 dzięki recyklingowi jednej tony szkła można oszczędzić aż **35 litrów ropy**,
- 🍃 każda szklana butelka ponownie wprowadzona do obiegu pozwala zaoszczędzić energię potrzebną do świecenia **100-watowej** żarówki przez **4h**,
- 🍃 produkcja butelki szklanej trwa **2,5 godziny**, opróżniasz ją średnio w **30 min.**, a rozkłada się ona ponad **4 tys. lat**.

Warto wiedzieć:

Aby szklana butelka mogła „powrócić” na rynek w tej samej lub podobnej postaci ważna jest prawidłowa segregacja. Okazuje się, że nie wszystko „co szklane” nadaje się do zielonego kosza. Powinny tam trafić wyłącznie butelki i słoiki oraz szklane opakowania po kosmetykach. Jest to szkło opakowaniowe, które potrzebuje dużo wyższej temperatury w procesie recyklingu i jedynie ono nadaje się do powtórnego przetworzenia na kolejne słoiki, czy butelki.

W ZGODzie ze środowiskiem:

W Zakładzie Gospodarki Odpadami S.A. funkcjonuje specjalna linia do sortowania szkła, dzięki której następuje rozdział szkła na bezbarwne oraz kolorowe. Dodatkowo podczas sortowania szkła usuwane zostają wszelkie zanieczyszczenia w postaci innych odpadów. W ten sposób przygotowane szkło zostaje odbierane przez firmy zajmujące się recyklingiem szkła. W 2022 r. do ZGO S.A. przyjechało **7 078,92 ton** szkła.

Wiesław Łysakowski

Początkiem wszechrzeczy jest woda.

Tales z Miletu

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
27	1 Haliny, Mariana	2 Jagody, Marii	3 Jacka, Tomasa	4 Teodora, Elzbiety	5 Antoniego, Michała	6 Teresy, Dominiki	7 Benedykta, Lucjana
28	8 Elzbiety, Eugeniusza	9 Zenona, Weroniki	10 Olafa, Filipa	11 Olgi, Benedykta	12 Jana, Brunona	13 Andrzeja, Małgorzaty	14 Kamila, Angeliny
29	15 Henryka, Włodzimierza	16 Marii, Eustachego	17 Bogdana, Jadwigi	18 Kamila, Szymona	19 Marcina, Teodora	20 Czesława, Małgorzaty	21 Daniela, Wawrzyńca
30	22 Marii, Magdaleny	23 Brygidy, Apolinarego	24 Kingi, Krystyny	25 Jakuba, Krzysztofa	26 Anny, Hanny	27 Julii, Natalii	28 Wiktora, Innocentego
31	29 Ludmiły, Marty	30 Leopolda, Piotra	31 Ignacego, Heleny				

07

2024
ZGO

Czy wiesz, że:

- około **360 mln km²** powierzchni Ziemi zajmują morza i oceany. Niestety człowiek wykorzystuje je często jak wysypisko śmieci, niszcząc ogromną część zamieszkujących je roślin i zwierząt,
- każdego roku na świecie od **5 do 13 mln ton** tworzyw sztucznych, czyli od **1,5% do 4%** produkowanych plastików trafia do mórz i oceanów,
- każdy z mieszkańców Polski zużywa około **100 litrów wody** dziennie,
- 1 litr** zużytego oleju silnikowego może zanieczyścić **1 mln litrów wody**,
- jeżeli nic się nie zmieni, to za ok. **19 lat** skończy nam się czysta woda na Ziemi, a za **29 lat** w oceanach będzie więcej plastiku, niż ryb,
- około **2 miliony** ptaków i ssaków wodnych ginie na świecie na skutek połknięcia plastikowych odpadów znajdujących się w morzach i oceanach,
- 22 marca** obchodzimy Światowy Dzień Wody,
- 730 ton odpadów** jest codziennie wyrzucanych do Morza Śródziemnego.

Warto wiedzieć:

Odpady pozostawione w ziemi rozkładają się podobnie jak odpady wyrzucone do wody. Niektóre z nich będą rozkładały się kilka lat, a część z nich (np. szkło) nawet po **4 tys. lat.** Stanowi to ogromne zagrożenie dla środowiska oraz zwierząt żyjących w wodach rzek, mórz czy oceanów. Niechlubnym przykładem takiego zagrożenia jest Wielka Pacyficzna Plama Śmieci (Great Pacific Garbage Patch, GPGP). Przypomina ona zupełnie o galaretowatej konsystencji, a jej masa szacowana jest na **129 tys. ton.** Praktycznie w całości składa się ona z tworzyw sztucznych. Podobne „wyspy” znajdują się w innych lokalizacjach m.in.: na Oceanie Indyjskim, na Oceanie Atlantyckim i kolejna na Oceanie Spokojnym. Pojawiają się także okresowo na Morzu Śródziemnym. Wielka Pacyficzna Plama Śmieci jest **3 razy** większa od Francji i **5 razy** większa od Polski. Dlatego tak istotna jest selektywna zbiórka odpadów już „u źródła”, aby dobre nawyki skutkowały działaniami w zakresie ochrony, a nie dewastacji środowiska.

W ZGODzie ze środowiskiem:

W Zakładzie Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej od 2014 r. prowadzona jest intensywna edukacja ekologiczna, która skierowana jest do różnych grup wiekowych, aby zaszczepić dobre praktyki wśród mieszkańców w każdym wieku. Na przestrzeni tych lat **22 642 osób** wzięło udział w różnych formach edukacji ekologicznej prowadzonych przez edukatorów ZGO S.A.

Wiesław Łysakowski

**Kiedy wycięte zostanie
ostatnie drzewo, ostatnia
rzeka zostanie zatruta i zginie
ostatnia ryba – odkryjemy,
że nie można jeść pieniędzy.**

Przysłowie indiańskie

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
31			1 Piotra, Nadziei	2 Euzeblusza, Gustawa	3 Lidii, Nikodema	4 Dominika, Jana
5 Marii, Oswalda	6 Sławy, Jakuba	7 Doroty, Kajetana	8 Emiliana, Dominika	9 Romana, Ryszarda	10 Borysa, Wawrzyńca	11 Zuzanny, Klary
12 Lecha, Innocentego	13 Diany, Hipolita	14 Alfreda, Maksymiliana	15 Wniebowzięcie NMP Święto Wojska Polskiego Marii, Napoleona	16 Rocha, Stefana	17 Jacka, Anity	18 Ilony, Heleny
19 Jana, Bolesława	20 Bernarda, Sobiesława	21 Joanny, Kazimiery	22 Marii, Cezarego	23 Róży, Apolinarego	24 Jerzego, Bartłomieja	25 Józefa, Ludwika
26 Marii, Natalii	27 Moniki, Cezarego	28 Aleksandra, Patrycji	29 Jana, Beaty	30 Małgorzaty, Szczęsnego	31 Bohdana, Rajmunda	

08

2024
ZGO

Czy wiesz, że:

- niektóre frakcje zrębków drzewnych nadają się do recyklingu jako surowiec do produkcji płyt pilśniowych,
- drewno może mieć nawet **30 tys.** różnych zastosowań w życiu codziennym, od dużych konstrukcji po małe użyteczne przedmioty. Służy m.in. do produkcji mebli, dekoracji czy rzeczy użytkowych, można pozyskiwać z niego energię i ciepło oraz przetwarzać na inne materiały, np. papier,
- najdłuższa drewniana deska mierzy aż **36,83 metra**, jest szeroka na **87 cm**, a w najgrubszym miejscu ma **8 cm**. Waży aż **1,1 tony**. Pochodzi ona z Polski i jest wpisana do Księgi Rekordów Guinnessa.

Warto wiedzieć:

Odpady drewniane to cenny materiał, który może być z powodzeniem wykorzystywany w ponownym procesie produkcyjnym. Dzięki temu można ograniczyć pozyskiwanie naturalnego surowca, czyli drewna. Odzyskany materiał ma przewagę nad tym naturalnym, ponieważ jest już wstępnie wysuszony. Drewno w procesie recyklingu, poddane oczyszczeniu, może stanowić bazę do produkcji ściółki dla koni, podkładu ogrodniczego, palet drewnianych, paneli podłogowych. Bardzo często wykorzystuje się je do produkcji płyt wiórowych i pilśniowych, z których powstaną kolejne meble.

W ZGODzie ze środowiskiem:

Drewno użytkowe (wielkogabryty) lub odpady drewniane poremontowe, powinny trafić w pierwszej kolejności do Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Z nich Zakład Gospodarki Odpadami S.A. wydziela odpady nadające się do odzysku, np. nieuszkodzone palety drewniane są oddzielane z odpadów wielkogabarytowych i remontowo-budowlanych w celu ponownego użycia, a pozostałe elementy drewniane przekazywane są do firm, które poddają je recyklingowi. W 2022 r. ZGO S.A. przyjęło **6 823,14 ton** odpadów wielkogabarytowych, z czego udało się odzyskać **947,56 ton** drewna.

Wiesław Łysakowski

Problem zanieczyszczenia środowiska plastikiem dotyczy nas wszystkich, dlatego też wszyscy ponosimy za niego odpowiedzialność – jako jednostki, ale też jako wspólnota.

Will McCallum

09

2024

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
35							1 Idziego, Bronisławy
36	2 Stefana, Juliana	3 Izabelli, Grzegorza	4 Rozalii, Róży	5 Doroty, Teodora	6 Beaty, Eugeniusza	7 Reginy, Melchiora	8 Marii, Radosława
37	9 Piotra, Sergiusza	10 Łukasza, Mikołaja	11 Hiacynta, Piotra	12 Marii, Gwidona	13 Eugonii, Jana	14 Bernarda, Roksany	15 Albina, Nikodema
38	16 Edyty, Kamila	17 Justyny, Roberta	18 Ireny, Stanisława	19 Teodora, Januarego	20 Filipa, Franciszka	21 Hipolita, Mateusza <small>Sprzątanie Świata</small>	22 Tomasza, Maurycego <small>Sprzątanie Świata Dzień bez samochodu</small>
39	23 Tekli, Bogusława	24 Gerarda, Hermana	25 Aurelii, Władysława	26 Kosmy, Damiana	27 Mirabelli, Wincentego	28 Marka, Wacława <small>Światowy Dzień Móra</small>	29 Michała, Gabriela
40	30 Hieronima, Zofii <small>Dzień Chłopaka</small>						

Czy wiesz, że:

- od początku produkcji przemysłowej tworzyw sztucznych wytworzono ich ok. **10 miliardów ton**, a jedynie **9%** z nich zostało poddanych recyklingowi,
- Wielka Plama Pacyficzna z odpadów plastiku zajmuje powierzchnię **1,6 mln km²**,
- butelka PET rozkłada się w środowisku **500 lat**, a reklamówka – **400 lat**,
- butelki, torebki śniadaniowe, bądź torby na zakupy stanowią ok. **7%** masy wszystkich śmieci (ze względu na niewielką wagę). Jednak objętościowo zajmują one dużo miejsca - niemal **30%** wszystkich odpadów,
- Anglicy wyliczyli, że wyrzucane w ciągu roku butelki plastikowe (PET), ustawione jedna na drugiej utworzyłyby wieżę o wysokości **28 mln km**, co stanowi **73-krotną** odległość Ziemi od Księżycy,
- z **35 plastikowych** butelek można wyprodukować bluzę z polaru,
- ogólnie odpady z tworzyw sztucznych rozkładają się od **100 do 1000 lat** (w zależności od rodzaju i gęstości materiału),
- w ciągu roku wyrzucamy ok. **66 plastikowych** butelek PET,
- butelki PET (zebrane w ciągu **1 roku** na całym świecie) ustawione jedna na drugiej utworzyłyby wieżę o wysokości **28 milionów** kilometrów.
- produkcja i recykling butelek PET wiąże się z dużo niższą emisją CO² niż obróbka szkła czy aluminium – odbywa się w niższych temperaturach, czyli przy mniejszym zużyciu energii.

Warto wiedzieć:

Recykling butelek PET jest powszechnie znany, podczas którego powstają: włókna poliestrowe, płatki PET oraz regranulat. Z nich wytwarzane są nowe produkty, takie jak bluzy polarowe, wypełnienia do śpiworów, pasy samochodowe, czapki, plecaki, piórniki i oczywiście kolejne butelki PET. Ważne jest jednak, aby podczas segregacji butelek PET stosować kilka istotnych zasad: opróżniać je z zawartości, zgniatać i zostawiać na nich zakrętki. Pamiętaj, że nie musisz ich myć przed wyrzuceniem do kosza. A jaka jest dalsza droga plastikowej butelki?

W ZGODzie ze środowiskiem:

Trafia ona do zmechanizowanej sortowni w ZGO S.A. na ciąg separatorów, czyli maszyn, które z ponad **90%** skutecznością rozdzielają butelki PET na kolory biały, zielony i niebieski oraz pozostałe opakowania PET (np. z chemii gospodarczej). Tak wysortowane odpady trafiają do magazynu surowców wtórnych, gdzie czekają, aby trafić do recyklingu. W ZGO S.A. 2022 r. do recyklingu zostało przekazanych łącznie **1 083,44 ton butelek PET**.

Wiesław Łysakowski

Jakim prawem ścina się drzewa bez znieczulenia?

Dawid Grosman

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
40		1 Danuty, Teresy	2 Dionizego, Teofila	3 Teresy, Gerarda	4 Rozalii, Franciszka	5 Placyda, Apolinarego	6 Artura, Brunona
41	7 Marii, Marka	8 Pelagii, Brygidy	9 Arnolda, Wincentego	<small>Święto Drzewa</small> 10 Daniela, Leona	11 Aldony, Brunona	12 Serafina, Maksymiliana	<small>Międzynarodowy Dzień bez Elektrośmieci</small> 13 Teofila, Edwarda
42	<small>Dzień Nauczyciela</small> 14 Dominika, Bernarda	15 Teresy, Jadwigi	16 Aurelii, Gawła	17 Lucyny, Małgorzaty	18 Juliana, Łukasza	19 Jana, Pawła	20 Ireny, Felicjana
43	21 Urszuli, Jakuba	22 Filipa, Kordiana	23 Teodora, Seweryna	24 Marcina, Antoniego	25 Darii, Bonifacego	26 Lucjana, Ewarysta	27 Iwony, Sabiny
44	28 Szymona, Tadeusza	29 Jacka, Wioletty	30 Zenobii, Przemysława	31 Urbana, Krzysztofa			

10

2024

Czy wiesz, że:

- najstarsze drzewo na świecie ma ponad **4600 lat**,
- jeden hektar lasu liściastego może wyprodukować ok. **700 kg tlenu**, co stanowi dobowe zapotrzebowanie ponad **2,5 tys.** ludzi,
- duże drzewa o rozłożystych konarach usuwają nawet **70 razy** więcej zanieczyszczeń, gazów i kurzu niż kilkuletnie drzewa,
- na świecie rośnie ponad **23 tys.** różnych gatunków drzew,
- drzewa to wielkie pochłaniacze dwutlenku węgla,
- zieleń redukuje wahania temperatury w mieście, np. zieleń przyuliczna,
- zieleń miejska produkuje tlen, wpływa na klimat, zmniejsza zanieczyszczenie oraz ogranicza prędkość wiatru.

Warto wiedzieć:

Najlepszą metodą zapobiegania powodziom w miastach jest zwiększanie w nich powierzchni trawników. Rodzina traw obejmuje od **8000 do 10000 gatunków**. Jest to liczba znacząca, wobec wyróżnionych na świecie około **240 000 gatunków** wszystkich roślin nasiennych. Trawy należą do nielicznej grupy roślin, które wykazują wielką zdolność przystosowawczą do różnych warunków życia jako trawy. Jeden hektar dobrego, intensywnego trawnika wydziela prawie tyle samo tlenu co jeden hektar lasu. Dlatego nie wolno wypalać traw i zarośli. Jest to prawnie zabronione! Jest to jeden z najbardziej brutalnych sposobów niszczenia środowiska.

W ZGODzie ze środowiskiem:

W zgodzie ze środowiskiem Zakład Gospodarki Odpadami S.A. bierze czynny udział w tworzeniu zielonej przestrzeni. W latach 2012-2015 została zaprojektowana i wykonana ścieżka edukacyjna, która stała się przestrzenią do edukowania dzieci i młodzieży. Na ścieżce znajduje się **108 gatunków** drzew, krzewów oraz bylin. Jest ona pielęgnowana przez cały okres wegetacji. W tej przestrzeni uczestnicy warsztatów uczą się podstawowych zasad segregacji odpadów oraz zapoznają się z cyklami produkcyjnymi w Zakładzie Gospodarki Odpadami S.A. Na terenie zakładu znajduje się ponad **26 h terenów** zielonych, które corocznie są pielęgnowane zgodnie ze sztuką. Wszystkie trawniki wielkoobszarowe koszone są tylko dwa razy w roku: po 15 czerwca oraz końcem października. Tereny zielone w bezpośrednim kontakcie z instalacjami produkcyjnymi częściej, zgodnie z zaplanowanym harmonogramem. Cały teren jest pielęgnowany przez specjalistyczną firmę ogrodniczą.

Wiesław Łysakowski

Drzewa umierają stojąc.

Alejandro Casona

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
44				1 Wszystkich Świętych Konrada, Seweryna	2 Dzień zaduszny Bohdana, Bożydara	3 Huberta, Sylwii
4 Karola, Olgierda	5 Elżbiety, Sławomira	6 Feliksa, Leonarda	7 Antoniego, Ernesta	8 Klaudiusza, Bohdana	9 Teodora, Genowefy	10 Ludomira, Leona
11 Narodowe Święto Niepodległości Marcina, Bartłomieja	12 Renaty, Witolda	13 Benedykta, Stanisława	14 Dzień Czystego Powietrza Emilia, Agaty	15 Alberta, Leopolda	16 Gertrudy, Małgorzaty	17 Grzegorza, Elżbiety
18 Romana, Karoliny	19 Matyldy, Seweryna	20 Anatola, Rafała	21 Janusza, Konrada	22 Marka, Cecylii	23 Adeli, Klemensa	24 Jana, Flory
25 Erazma, Katarzyny	26 Konrada, Leonarda	27 Waleriana, Wirgiliusza	28 Dzień bez kupowania Stefana, Zdzisława	29 Andrzeja Błażeja, Saturnina	30 Andrzeja, Fryderyka	

11

2024

Czy wiesz, że:

- najwyższe drzewa mogą rosnąć do **100 m wysokości**. To sekwoje,
- obwód najgrubszego drzewa świata ma **44 metry**,
- najstarsze drzewo w Polsce to **1300 letni** cis z Henrykowa Lubańskiego,
- dęby brytyjskie mogą żyć nawet **500 lat**,
- kora drewna czerwonego osiąga grubość nawet **60 cm**,
- na świecie rośnie ponad **23 000 gatunków** drzew.

Warto wiedzieć:

Do produkcji **1 tony** papieru potrzeba ściąć około **17 drzew**, które w ciągu roku produkują tlen dla **170 osób**. Lasy deszczowe wycinane są w tempie **100 akrów** na minutę – to oznacza, że zostało nam niecałe 80 lat do ich całkowitego zniszczenia, Amerykańskie firmy zużywają rocznie tyle papieru, ile konieczne jest do owinięcia Ziemi trzy razy. Utrata lasów przyczynia się do spadku bioróżnorodności oraz do wzrostu emisji gazów cieplarnianych. W Polsce więcej drzew jest sadzonych, niż wycinanych (wycina się około **1 mld drzew** a sadzi się około **30 mld**).

W ZGODzie ze środowiskiem:

Zakład Gospodarki Odpadami S.A. jest żywym organizmem, który reagując na nowe potrzeby, inwestuje i rozbudowuje swoją infrastrukturę, żeby zaspokoić pokładane w nim oczekiwania. Równocześnie wokół inwestycji powstają nowe przestrzenie zielone, gdzie sadzane są krzewy i drzewa. Na przestrzeni ostatnich **10 lat** na terenie zakładu zostało nasadzonych **420 sztuk** sosny czarnej, **286 drzew** liściastych: klony, platany, jarzab mączny, akacja czy dąb szypułkowy oraz brzozy i graby, ponad **262 tuje**. Niezliczona ilość krzewów: dereń, irga, trzmielina, tawuła i inne gatunki. Tylko w roku 2023 zostało nasadzonych **421 drzew** liściastych, żeby zwiększyć strefę zieloną, swoisty mur oporowy między zakładem, a mieszkańcami, w dobrym znaczeniu tego słowa.

Wiesław Łysakowski

**Nadszedł czas, aby zrozumieć,
że przyroda bez człowieka
będzie istniała, ale człowiek
bez przyrody nie.**

Arystoteles

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
48							1 Natalii, Edmunda
49	2 Pauliny, Rafała	3 Franciszka, Ksawerego	4 Barbary, Krystiana	5 Sabiny, Krystyny	6 Mikołaja, Emiliana	7 Marcina, Ambrożego	8 Marii, Edyty
50	9 Wiesława, Leokadii	10 Julii, Bogdana	11 Daniela, Waldemara	12 Joanny, Aleksandra	13 Łucji, Otylii	14 Alfreda, Jana	15 Celiny, Waleriana
51	16 Aliny, Zdzisława	17 Floriany, Łazarza	18 Gracjana, Bogusława	19 Urbana, Dariusza	20 Bogumiły, Dominika	21 Piotra, Tomasza	22 Zenona, Honoraty
52	23 Sławomira, Wiktorii	24 Adama, Ewy	25 Eugenii, Piotra	26 Szczepana, Dionizego	27 Jana, Maksyma	28 Antoniego, Cezarego	29 Tomasza, Dominika
1	30 Eugeniusza, Sewera	31 Sylwestra, Melanii					

Czy wiesz, że:

- **2/3** mieszkańców miast na świecie oddycha powietrzem zawierającym smog,
- w Polsce występuje **smog typu londyńskiego**. Spowodowany jest on głównie niską emisją i pojawia się często w okresie grzewczym. Jego nazwa pochodzi od Wielkiego Smogu Londyńskiego, który miał miejsce od 5 do 9 grudnia 1952 r. Utworzył się on w wyniku sytuacji pogodowej panującej w tym czasie w Londynie i wyemitowania do atmosfery gazów, pochodzących głównie z kominów mieszkań i fabryk oraz spalin samochodowych. Spowodował on śmierć około **12 tysięcy** osób.
- występuje również **smog typu Los Angeles**, który jest smogiem fotochemicznym. Powstaje on w suche upalne dni, kiedy występuje nadmierny ruch uliczny. Wszystkiemu winien jest wzrost koncentracji tlenków azotu, któremu towarzyszy obecność węglowodorów oraz pozostałości spalin samochodowych,
- spalając odpady w domowym piecu uwalniasz toksyczne substancje szkodzące Tobie i Twoim najbliższym,
- **niska emisja** – to dym unoszący się do **40 m** nad zabudową, spowodowany spalaniem odpadów w domowych piecach lub paleniem niewłaściwym paliwem.

Warto wiedzieć:

Osoby palące odpadami w domowym piecu nie tylko ryzykują bardzo poważne konsekwencje zdrowotne u siebie i swoich najbliższych, ale także działają na szkodę środowiska. Tracimy w ten sposób surowce wtórne, które z powodzeniem mogłyby zostać poddane recyklingowi. Dodatkowo trzeba nadmienić, że podczas spalania odpadów w niskich temperaturach uszkodzeniu ulegają domowe piece, ponieważ nie są one dostosowane i takiego rodzaju „paliwa”.

W ZGODzie ze środowiskiem:

Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w swoich działaniach edukacyjnych kładzie nacisk na prawidłową hierarchię postępowania z odpadami, uczy dobrych nawyków, m.in. zapobiegania ich powstawaniu oraz segregacji odpadów, aby uczulić odbiorców na istotę problemu.